

evergreen

MAGAZÍN Hnutí DUHA, LÉTO 2015

SUPERHRDINA
OZELŇÁK:
ZPRÁVA O ČINNOSTI
NAŠICH ENERGE-
TICKÝCH EXPERTŮ
SLOVEM I OBRAZEM.

JAKUB DVORSKÝ:
ZPOVĚĎ TVŮRCE
SVĚTOVĚ
OBLÍBENÝCH
POČÍTAČOVÝCH HER.

ŽIVÁ VODA
NEPRAMENÍ
V PLASTOVÝCH
LAHVÍCH A NENÍ JÍ
NEKONEČNĚ MNOHO.

ČESKÁ DIVOČINA

Proč ji potřebujeme
a proč ji chceme

I U NÁS EXISTUJÍ OSTRŮVKY
DIVOKÉ PŘÍRODY. VÍME, ŽE
JICH NENÍ MNOHO, ALE PRA-
CUJEME NA JEJICH ZÁCHRANĚ.

BENEFIČNÍ OBCHOD Hnutí DUHA:
KDYŽ NÁKUPY POMÁHAJÍ.

OBCHOD.HNUTIDUHA.CZ

Milé čtenářky, milí čtenáři,

nebývá sice zvykem hned v úvodníku propagovat jiný magazín, ale snad mi pro jednou odpustíte reklamu na společensko-ekologický časopis Sedmá generace, který vydává Hnutí DUHA.

V posledním čísle se zabývá zajímavým tématem – geoinženýrstvím. Stručně řečeno se jedná o snahu ovlivňovat planetu: třeba ochlazovat, přivolávat déšť, zahánět déšť a tak podobně. Jednou z myšlenek geoinženýrů, jak čelit oteplování atmosféry, je přebarvit střechy domů na bílo, aby odrážely víc záření zpět do vesmíru.

Takové problémy v Hnutí DUHA našťastí řešit nemusíme. My a spousta rozumných lidí totiž víme, že na střechy patří solární panely. Zběsilé pálení uhlí a plynu, které otepluje planetu, a její následné ochlazování pomocí barvení střech se hodí leda tak do Kocourkova. Daleko lepší je ohřívát si vodu, nebo dokonce vyrábět vlastní elektřinu. Uhlí a plyn potom není třeba pálit a účty za domácnost vesele klesají.

Ovšem stát musí přestat lidem bránit, aby si instalovali střešní elektrárny. A právě toho se konečně dočkáme od prvního července. Možná vás překvapí, že za to patří díky právě vám. Tím, že podporujete Hnutí DUHA, můžeme spolu s partnery takové důležité změny úspěšně prosazovat.

Není ještě úplně vyhráno. Nyní je potřeba, aby distributoři elektřiny nabízeli zájemcům o fotovoltaické střechy smlouvy i na odběr jejich elektřiny. O to budeme nyní usilovat. Bude se soustředit také na to, aby se obce mohly energeticky emancipovat pomocí výhodných větrných elektráren. A samozřejmě na spoustu dalších věcí.

Na závěr bych rád poděkoval těm z vás, kteří jste zavítali na oslavu 25 let Hnutí DUHA, i vám všem, kteří jste na nás mysleli na dálku!

Jiří Koželouh
programový ředitel Hnutí DUHA

P. S.: Nyní intenzivně chystáme již osmnácté dobrovolnické pobyty v nejdivočejších koutech naší krajiny, Týdny pro divočinu. I o nich si můžete přečíst v tématu tohoto čísla. Podpořit je pak můžete pomocí přiložené složenky nebo na stránce darce.hnutiduha.cz/tydny.

Obsah:	4	AKTUALITY, NOVINKY, UDÁLOSTI Co by vám nemělo uniknout.	14	JAKUB DVORSKÝ Machinárium, Botanicula, Samorost aneb o počítačových hrách s přesahem.
	6	DIVOČINA NAŠÍM DOMOVEM Co si představíte, když se řekne divočina? Proč je divočina jen zřídka spojována s pocitem domova?	19	VODA, CO NÁS DRŽÍ NAD VODOU Jak s vodou nakládat, co když je vody málo, nebo naopak příliš?
	10	ZÁVĚŤ POMÁHÁ Koalice Za snadné dárcovství odstartovala na české poměry poněkud neobvyklou informační kampaň s názvem „Závěť pomáhá“.	22	ČESTMÍR DOLEJŠEK Právě v létě můžete potkat naše brigádníky opět v ulicích. „Pod palcem“ je má Čestmír.

Nová 7.G o ne/chuti ke kontaktu s přírodou

Letošní třetí číslo časopisu Sedmá generace, které právě vychází, redakce zčásti zasvětila ne/chuti ke kontaktu s přírodou – mimo jiné o ní promluví ekopsycholog Jan Krajhanzl. V seriálech časopisu tentokrát prosonduje norskou přírodu, kompostování, izolaci domů nebo slovenský biomasakr. Dále přiblíží rumunské aktivisty, iniciativu Brno blokuje, nakupování potravin v Nizozemí nebo environmentální aspekty počítačových her. Dočkáte se i rozhovoru s ochráněm Jurajem Lukáčem, recenzí filmů Causa Carnivora a Night Moves či knih Líný rodič a Divoká příroda Prahy. Více na www.sedmagenerace.cz.

Solární panely překonaly další překážky

Po více než ročním snažení Hnutí DUHA a Komory obnovitelných zdrojů energie bude nyní výrazně snazší instalovat si na střechu solární panely a vyrábět si svou vlastní elektřinu. Senátoři nedávno schválili novelu energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích. Hlavním přínosem tohoto kroku je snížení administrativní zátěže pro malé výrobce. Nebudou potřebovat živnostenský list ani licenci na provozování elektrárny a zároveň budou moci být připojeni k síti a odebírat z ní elektřinu, pokud jí nebude dostatek ze solárních panelů.

Novela zavádí také podporu tepla pro bioplynové stanice na vytríděný komunální bioodpad, odpad ze zemědělství či z potravinářství. Bohužel v ní stále chybí jakékoli zohlednění nejlevnějšího zdroje čisté elektřiny – větrné energie. Navíc je v ní také zakotvena nesmyslná povinnost platit každý měsíc daň z elektřiny.

Nyní je ještě nutné upravit několik technických předpisů, a především je potřeba zajistit, aby obnovitelné zdroje mohly lépe konkurovat těm konvenčním, které už několik dekád pobírají dotace. Možným řešením je zavedení takzvaného net meteringu, který se skvěle osvědčil v Itálii, USA, Dánsku, Německu i jinde. Domácnost by si díky tomu mohla přebytky své sluneční elektřiny, které nevyužije, dočasně „uložit“ u provozovatele sítě nebo obchodníka a později, až nebudou panely na střeše elektřinu vyrábět, vzala by si ji jakoby zpátky. Hodinové zelené bonusy, které se už využívají k podpoře vodních elektráren, by zase umožnily obcím stavět větrné elektrárny. Domácnosti by díky tomu mohly dostávat levnější elektřinu nebo by obec z výnosů z prodeje čisté elektřiny mohla financovat svůj rozvoj: dětská hřiště, opravy silnic a podobně.

Společně s Komorou OZE a dalšími spojenci budeme nyní rok až dva pracovat na tom, aby se pomocí malých slunečních a větrných elektráren mohly postupně domácnosti a obce stávat nezávislými na velkých dodavatelích energie.

Naše krajina potřebuje nápravu

Zpráva o stavu tuzemského zemědělství dokumentuje úbytek a ohrožení půdy. Hnutí DUHA zároveň s letošní zprávou představilo novou studii, která popisuje příčiny alarmujícího stavu, a především navrhuje účinná opatření.

Studie upozorňuje, že jsme od začátku padesátých do konce osmdesátých let přišli o 49 000 kilometrů mezí, což je více než obvod Země. Během několika desetiletí z českých polí zmizela také většina remízků, větrolamů, malých mokřadů a dalších zelených bariér. Namísto pestré mozaiky naši krajinu nyní tvoří uniformní lány, a proto například voda rychleji stéká z půdy a z krajiny mizí život v podobě rozmanitých rostlin a živočichů.

Stát by měl připravit konkrétní praktická opatření, která pomohou do naší krajiny vrátit zeleň, lépe zadržovat vodu a ochránit půdu. Je potřeba stanovit závazné podmínky pro dotace, více se zaměřit na péči o krajinu, soustředit se na ekologické zemědělství a podporovat malé projekty.

Studie také ukazuje příběhy několika českých farmářů, kteří se sami rozhodli, že na své půdě začnou zavádět taková opatření, jež do krajiny vrátí zeleň a život, zadrží vodu nebo ochrání půdu. Studie je volně ke stažení zde: <http://hnutiduha.cz/publikace/krajina-potrebuje-napravu>.

Biopaliva v centru politického dění

Letos v dubnu vygradovaly několikaleté debaty o potřebě reformy evropské politiky v oblasti biopaliv. Biopaliva se do EU často dovážejí, což vede ke zvýšeným emisím skleníkových plynů, k přeměně pralesů a cenných ekosystémů na zemědělskou půdu i ke globálnímu nárůstu cen potravin. Zatímco Evropská komise navrhovala, aby se klasická biopaliva mohla podílet na podílu obnovitelných zdrojů v dopravě maximálně 5 procenty a Evropský parlament požadoval maximálně 6 %, zástupci členských států včetně ČR chtěli 7 %. A takový je i závěr odsouhlasený Evropským parlamentem. Mnohem větší pozornost by se měla v budoucnu věnovat efektivnějším dopravním alternativám, jako je železniční doprava, elektromobilita poháněná elektrinou z obnovitelných zdrojů, biometan vyráběný v bioplynových stanicích nebo biopaliva z odpadů.

Ve stejné době se vedla debata o biopalivech také v naší Poslanecké sněmovně. Vláda vedle povinného přimíchávání biopaliv do pohonných hmot požaduje i prodloužení daňového zvýhodnění pro biopaliva na léta 2015–2020. Vládní návrh však neodráží měnící se pozici EU a je výhodný pro firmy místo předsedy vlády a ministra financí Andreje Babiše (ANO). Především kvůli tomuto střetu zájmů čelila Sobotkova vláda prvnímu hlasování o nedůvěře.

Vraťte se s námi do školy...

... občanské iniciativy. Hnutí DUHA bude opět spolu s experty převážně z nevládních organizací pomáhat nadšeným občanským aktivistům a duhovým i jiným dobrovolníkům (nejen) ekologických organizací vést účinnější kampaně, pracovat s médii a získávat finance na aktivity.

Projekt Škola občanské iniciativy pokračuje a letos začínáme letním kurzem, který bude kromě občanského vzdělávání tentokrát netradičně zaměřen i na vybrané téma. V létě nás čeká klíčové rozhodnutí o limitech těžby hnědého uhlí a celý rok bude důležitý pro globální jednání o ochraně klimatu. Proto se „ŠOIka“ zaměří na energetiku a bude se konat v Horním Jiřetíně, obci ohrožené rozpínavostí uhelných dolů. Stane se tak významným prvkem našich snah o zachování limitů a zároveň tím podpoříme místní obyvatele v jejich boji proti uhlobaronům.

Na podzim pak proběhne série víkendových kurzů pro začínající občanské aktivisty a aktivistky a paralelně i kurzy pro pokročilé.

Hlásit se můžete už nyní na stránce <http://hnutiduha.cz/pridejte-se/skola-obcanske-iniciativy>.

Další vítězství nejen v šumavské bitvě

Vláda v květnu schválila novelu zákona o ochraně přírody, která upřesňuje pravidla pro všechny naše národní parky. Novela jde dobrým směrem – umožní nejcennější území naší divočiny lépe chránit a zároveň otevřít návštěvníkům. Naopak developři budou muset respektovat přísnější pravidla.

Tato podoba zákona je výsledkem práce našich podporovatelů – desetitisíců lidí, kteří loni přesvědčili poslance, aby zamítli návrh likvidačního zákona o národním parku na Šumavě, jenž vzešel z dílny několika senátorů ODS. Naši experti také připomínkovali návrh z pera Ministerstva životního prostředí. Stále v něm však zůstává pár nedostatků, které mohou způsobit poškozování přírody. Již v červnu ho dostanou do rukou poslanci a poslankyně. Měli by opravit právě ony problematické paragrafy. My jsme připraveni šířit výzvy k psaní dopisů a e-mailů do sněmovny. K tomu však budeme opět potřebovat pomoc našich podporovatelů, abychom společně poslance přesvědčili, že naše národní parky (nejen ten šumavský) si zaslouží opravdu dobrý zákon.

Magazín Hnutí DUHA,
XVIII. ročník,
číslo 2/2015.

Vydává:
Hnutí DUHA, Údolní 33, 602 00 Brno,
telefon: 545 214 431,
e-mail: pratele@hnutiduha.cz,
www.hnutiduha.cz.

Redakce:
Simona Horká, Jiří Koželouh, Lucie Krejčí, Jan Gregor, Lukáš Kala, Ivo Kropáček, Martin Mikeska, Magda Svobodová, Žaneta Gregorová, Helena Diesing.

Sazba a grafika:
Markéta Jedličková.

Foto:
obálka – Pixabay,
editorial, aktuality – archiv P. Borusíka.

Podávání novinových
zásilek povolila Česká
pošta, s. p., OSP
Brno, č.j. P/23623/93
ze dne 25. 10. 1993.
Registrováno u MK ČR
E 12145.

Tištěno na recyklovaném
papíře.

Hnutí DUHA prosazuje
zdravé prostředí pro
život, pestrou přírodu
a chytrou ekonomiku.
Dokážeme rozhábat
politiky a úřady, jednáme
s firmami a pomáháme
domácnostem. Našich
výsledků bychom nedo-
sáhli bez podpory tisíců
lidí, jako jste vy.

KDYŽ SE ŘEKNE DIVOČINA...

Co si představíte, když se řekne divočina? Exotické pralesy Amazonie či rovníkové Afriky plné stovek druhů rostlin a živočichů? Nebo si dokážete vybavit i něco blízkého, co bychom mohli mít doma za humny a co by mohlo být naším domovem?

Divočina je pro mnoho lidí pravým opakem domova. Bývá vnímána jako místo nekultivované, neobydlené a nebezpečné. Oproti tomu domov představuje místo bezpečí, kam lze uniknout před nástrahami světa. Je to důvěrně známý kontrolovaný prostor, ve kterém se orientujeme a kterému rozumíme. Jeho stabilita nám dává pocit klidu a řádu. Domov je pevný bod v našem životě, kam se můžeme kdykoli vrátit a kde jsme vždy vítáni.

Proč je divočina jen zřídka spojována s pocitem domova? Podle britské antropoložky Mary Douglasové tkví jádro problému v tom, že divočinu nekontrolujeme. Divočina pro většinu lidí nemá řád, vše se v ní bez ladu a skladu překrývá, což lidi zneklidňuje. Neuspořádanost divočiny tak stojí proti pořádku domova. Život současného člověka se odehrává z 90 % v budovách, v kontrolovaných a předvídatelných prostorách. Věci zde mají svá místa, opakují se a umožňují nám žít bez strachu z každé příští vteřiny. Stabilita našeho současného života tak stojí proti permanentní změně a nahodilostem odehrávajícím se v divočině.

K divočině mají lidé odpradávná rozporuplný vztah. Vyvolává v nich úctu i strach, nadšení i obavy, pocit bezpečí i ohrožení. Samotný původ slova divočina odkazuje ke dvěma významům: dievs = boží nebo dýkas = nečinný, prázdný. Tyto dva výklady odrážejí dva přístupy k divokým územím. Zatímco první ponechává divoká území, jakožto místa vyvolávající náboženskou bázeň či romantický údiv, samovolnému vývoji, druhý se snaží tomuto „prázdnému prostoru“ vtisknout řád a dát mu význam.

Tento přístup v českých zemích, ostatně jako v celé Evropě, v posledních staletích dominuje. Kvůli němu z naší krajiny postupně zmizela divočina. Pořádek našich domovů a měst jsme úspěšně aplikovali na vnější prostředí tak, že 99,7 % území nyní odpovídá našim představám o řádu. Lesy jsou jednodruhové a stromy v nich rostou pěkně v řadách. Řeky tečou z hor rovnou do moře. Tam, kde hrozí, že by se vylily, jsme postavili přehradu. Zamokřená území jsme vysušili a zkulivovali. Neužitečná a „škodlivá“ zvířata jsme vyhubili. Přesto jsme nedosáhli klidu a cosi nám v naší obhospodařované krajině chybí.

Česká divočina

I v české krajině je místo pro divočinu. Stále početnější skupina lidí z řad laické i odborné veřejnosti volá po návratu šelem a rozšiřování bezzásahových a neregulovaných území. Masivní podporu získala divočina zejména v roce 2011, kdy se značná část české veřejnosti postavila proti kácení stromů v územích ponechaných přírodě v šumavském národním parku.

V každém z našich národních parků nebo v národních přírodních rezervacích jsou některá místa vyčleněná výhradně divoké přírodě. Divočina, to jsou místa ponechaná jen sama sobě a obdivu ohleduplných návštěvníků: tisíciletá rašeliniště, pralesy v národních parcích či volně tekoucí řeky, které si mohou vybrat svoji cestu. Anebo vzácní vlci, vydry, rysy či orli – divoká zvířata, jež si opět našla domov v naší krajině. Lidé do národních parků a rezervací přicházejí kvůli prožitkům a za poznáním, které jinde nemohou získat. V divoké přírodě nacházíme klid, uvolnění a oddech, léčení, útočiště před vyčerpávající civilizací, inspiraci...

Čím dál víc lidí si přeje, aby divočina u nás zdomácněla. Přejeme si to i my, a proto již řadu let bojujeme za tato místa, monitorujeme velké šelmy, chráníme vzácná rašeliniště a vodíme lidi do přírody. Abychom do ochrany divočiny zapojili co nejvíce lidí, spojili jsme síly s dalšími významnými partnery napříč obory a spustili jsme projekt s názvem Česká divočina.

Projekt získal podporu z Norských fondů a podílí se na něm také Katedra environmentálních studií Masarykovy univerzity, která pracuje na průzkumu postojů české veřejnosti k ochraně divočiny. Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání připravuje terénní a výukové programy o divočině pro středoškoláky a vysokoškoláky. Hnutí DUHA Olomouc pořádá výukové programy o velkých šelmách, informační stánky a Vlčí hlídky.

O projektu a divočině bude mimo jiné psát časopis Sedmá generace.

Česká divočina má za sebou již první výsledky. Rysí a Vlčí hlídky, které pomáhají chránit a mapovat výskyt velkých šelem na Šumavě, v Pošumaví a na česko-slovenském pomezí, mají za sebou další úspěšný ročník. Zapojilo se celkem 205 dobrovolníků, kteří kromě stovek důkazů o přítomnosti velkých šelem měli letos štěstí i na setkání s divokým rysem a dalšími vzácnými zvířaty. Návratu šelem do naší krajiny se věnuje také film režiséra Jana Svatoše CAUSA CARNIVORA, který měl již svou premiéru v Praze i v Brně. Další promítání se chystají na podzim, ale již nyní si jej můžete koupit v šelmím e-shopu (<http://obchod.selmy.cz>). V následujících týdnech se s naším divočinovým stánkem vydáme na tour po hudebních festivalech. Na nich budeme návštěvníky informovat o místech, kde mohou divočinu najít, a koho a co tam mohou potkat (viz rámeček). Pro ochranu divočiny jsou důležité také prožitky a poznávání divočiny. Tyto dvě důležité věci nabízí již tradiční akce s názvem Týdny pro divočinu, kdy vás na celý týden vezmeme pracovat do přírody (viz rámeček).

K čemu divočinu potřebujeme

Území s divokou přírodou je domovem mnoha vzácných rostlin a živočichů. Přestože divočinových míst po celé Evropě spíše ubývá, populace některých druhů na starém kontinentě dosud přežívají. Vybrali jsme z jejich řad sedm statečných, kteří pro svoje přežití potřebují právě divokou neregulovanou přírodu. Jsou jimi rys ostrovid, tetřev hlušec, orel skalní, roháč obecný, mlok skvrnitý, kočka divoká a ohnivec šarlatový. Česká divočina ovšem poskytuje domov také vlkům, medvědům, jeřábům, bobrům, sokolům a mnohým dalším živočichům. Nejen pro ně bychom rádi uvolnili v krajině prostor, aby se k nám mohli vracet.

Proč bychom do naší hezky upravené české krajiny měli vpouštět zpět živočichy, které se nám podařilo vypudit? Jaký užitek můžeme mít z divokého lesa plného tlejícího dříví a neprostupné vegetace? Proč bychom v naší domácí krajině měli strpět takový nepořádek? Pokud nám jako argument nepostačuje to, že bychom měli respektovat a chránit nejen domov svůj, ale také domov ostatních organismů, je zde mnoho jiných důvodů. Za prvé je divočina krásná. Mnozí návštěvníci Šumavy se shodnou na tom, že jim připomíná krajinu Skotska, Skandinávie či Kanady. Když můžeme mít divočinu za humny, proč za ní jezdit do zahraničí?

Za druhé je divočina zdrojem nevšedních zážitků. Neplatí zde lidské zákony. Člověk se tak může uvolnit. Je zde přírodou

Týdny pro divočinu

V první fázi obnovy divočiny je třeba uplatnit pragmatický přístup. Velká část české fauny a flóry žije už po tisíciletí v kulturní krajině. V mnoha chráněných územích tedy pečujeme o biotopy vytvořené člověkem. V řadě rezervací se proto běžně kosí, pase, vypaluje, prořezává a kácí. Tisíce druhů motýlů, brouků, rostlin, ptáků či savců by bez lidského hospodaření vymizely. V každém kousku přírody je kus divokosti. Společně ji můžeme objevovat a pomáhat jí rozvinout se. Proto již 18 let organizujeme pro veřejnost týdenní pracovní-vzdělávací akce s názvem Týdny pro divočinu (dříve Týdny pro les a krajinu). Dosud proběhlo 118 turnusů, kterých se zúčastnilo 1578 dobrovolníků. Na desítkách ekologicky cenných lokalit odpracovali dobrovolníci více než 56 tisíc hodin. Letos se s námi na sedm turnusů chystá nejméně 150 lidí ochotných pomoci přírodě. Kromě Beskyd se pojedou do Bílých Karpat, do Podyjí, na Šumavu, na Králický Sněžník a do Moravského krasu. Součástí každé akce jsou i večerní přednášky a také exkurze s odborným výkladem do nitra chráněných území. Vzdělávací část akce letos nově obohatí zajímavý zážitkový program. Můžete se přidat i vy!

- 10. 7. – 19. 7. 2015 – Jihočeský kraj, Blatenská pahorkatina a NP Šumava, obec Radomyšl
- 20. 7. – 26. 7. 2015 – Jihomoravský kraj, NP Podyjí, obec Havraníky
- 27. 7. – 2. 8. 2015 – Olomoucký kraj, národní přírodní rezervace Králický Sněžník
- 5. 8. – 12. 8. 2015 – Moravskoslezský kraj, CHKO Beskydy, přírodní rezervace Smrk
- 8. 8. – 15. 8. 2015 – Jihomoravský kraj, CHKO Moravský kras, obec Vilémovice
- 24. 8. – 30. 8. 2015 – Zlínský kraj, CHKO Bílé Karpaty, Ščúrnica
- 5. 9. – 12. 9. 2015 – Jihomoravský kraj, CHKO Bílé Karpaty, obec Radějov, osada Mlýnky

Více informací o jednotlivých pobytech zjistíte na webu <http://ceskadivocina.cz/tydny-pro-divocinu>.

plně obklopen, což mnohým přináší libé pocity. Za třetí se můžeme z divočiny hodně dozvědět, a to nejenom o sobě, ale především o fungování ekosystémů. Čtvrtý důvod je ekonomický. Mnohé studie ukazují, že finanční přínosy z turistiky převyšují příjmy z hospodářského využití (např. z prodeje vykáčeného dřeva). Za páté, společnost usilující o trvale udržitelný rozvoj (takový, který nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů) se bez divočinových oblastí neobejde.

Co pro to můžeme udělat my?

Co bychom měli dělat, aby u nás byla divočina doma? Hnutí DUHA má jasnou vizi.

V nadsázce lze říci, že bychom měli být líní. Jde o to, nedělat nic! Divočinu totiž nelze vytvořit, lze ji pouze připustit. Je třeba vybrat dostatečně velkou lokalitu a dlouhodobě omezit zásahy do jejího vývoje. V divočinové lokalitě musí jít především o přírodní procesy, které mohou vést k předem neodhadnutelným výsledkům. Je proto nutné, abychom byli otevření. Veškeré fáze budou totiž dočasné. Právě o uchování průběžných proměn divokých ekosystémů jde v ochraně divočiny především.

Nejde o ponechání krajiny bez jakéhokoli vlivu člověka (což by bylo v dnešních podmínkách znečištění ovzduší, klimatických změn apod. iluzorní), nýbrž o obnovu přirozené dynamiky vybraných ekosystémů. Hnutí DUHA proto navrhuje k národním parkům vybrat ještě několik dalších vhodných, velkých ploch s relativně přirozenými biotopy o rozloze nejméně tisíců hektarů a ponechat je divoké přírodě a přirozeným disturbancím (polomy a jiné kalamity). Nabízí se například rušené vojenské újezdy či hřebenové partie našich hor. Divoká příroda v naší krajině by měla být otevřená lidem. Chceme, aby tam turisté mohli nejen chodit na výlety a poznávat detailně její krásy a tajemství, ale směli třeba i přenocovat.

www.ceskadivocina.cz
www.facebook.com/ceskadivocina

Seznamte se s českou divočinou

S českou divočinou se můžete seznámit také na informačních stáncích na hudebních festivalech napříč Českou republikou. Na stánku vám přiblížíme sedm tvorů, kteří pro svůj život divočinu potřebují, a dozvíte se, co pro ně můžete udělat vy. Na vybraných stáncích bude k dispozici zajímavý fotopoint a budete si moci vyzkoušet i kvíz zvuků divoké přírody. V průběhu léta se chystáme například na United Islands of Prague (18.–20. 6. 2015), Colours of Ostrava (16.–19. 7. 2015) či Trutnov open air festival (20.–23. 8. 2015). Potkat nás můžete třeba také na Bioslavnostech ve Starém městě pod Sněžníkem (11. 7. 2015).

Česká divočina

Aktualizovaný seznam bude vždy zveřejněn na našich webových stránkách <http://ceskadivocina.cz/infostanky>.

ZÁVĚŤ POMÁHÁ

Stalo se to v červnu minulého roku. Koalice Za snadné dárcovství, jejíž součástí je i Hnutí DUHA, odstartovala na české poměry poněkud neobvyklou informační kampaň s názvem „Závěť pomáhá“. V roce 2014 totiž vstoupil v platnost nový občanský zákoník, který mimo jiné podrobně upravil i situaci kolem závětí: klade větší důraz na vůli zůstavitele a také znovu zavádí pojmy „odkaz“ a „dědická smlouva“. V neziskových organizacích i mezi občany se o tomto tématu začalo diskutovat, bohužel však i s mnoha mýty a dezinformacemi. Obzvláště proto se zmíněná koalice rozhodla spustit informační kampaň s jasným cílem – přinést informace. Protože těch je v diskuzi okolo závětí jako šafránu.

Koalice Za snadné dárcovství založila webové stránky www.zavetpomaha.cz a informační linku. Zástupci koalice také několikrát vystoupili v médiích, a kampaň se tak díky spolupráci významných neziskových organizací dostala do veřejného prostoru.

Koalice si předně kladla za cíl bojovat se zažitými mýty. Před samotným startem kampaně spustila průzkum veřejného mínění v Praze a Hradci Králové. Právě tento průzkum rozpoutal celý mediální zájem, který trval až do září 2014 a nyní přichází znovu.

„Abychom lépe porozuměli, jak v Česku lidé otázku závětí vnímají, provedli jsme hloubkové rozhovory se 160 seniory v Praze a Hradci Králové. Velkým překvapením pro nás bylo, že většina seniorů nepovažuje toto téma za tabu. Za vhodnou formu pomoci závěť považuje dokonce 58 % respondentů,“ uvádí mluvčí kampaně Tomáš Vyhňálek. Rozhovory ovšem odhalily i významné rozdíly mezi Pražany a obyvateli Hradce Králové. Zatímco s myšlenkou odkazu v závěti se ztotožňuje nebo spíše ztotožňuje 74 % respondentů z Prahy, v Hradci Králové to bylo jen 42 % respondentů. Výsledky jsou dodnes k dispozici na stránce <http://zavetpomaha.cz/pro-media>.

V průběhu kampaně se postupně ukazovalo, že téma je nejen citlivé a osobní, ale i nesmírně důležité. Vychází totiž z našich niterních nejpevnějších hodnot a přesvědčení. Pokud se v průběhu života rozhodnu podpořit nějakou organizaci, nejprve se s ní seznámím, navzájem se představujeme a zjišťujeme, jestli si můžeme věřit. Když mě zklame, podpořím nějakou jinou. Jestliže jí důvěřuji, podporuji ji

Zajímavosti z oblasti závětí u nás a ve světě

- Pokud v ČR nemáte dědice a nezanecháte závěť, dědí po vás stát. V minulých letech tak státu propadlo bezmála 150 milionů korun ročně.
- 70 % odkazů v závěti zanechají ženy, které nemají děti nebo jejichž děti jsou již dostatečně zajištěny.
- Ve Velké Británii odkázali lidé neziskovým organizacím v roce 2012 přes 2 miliardy liber. Ve Spojených státech darují lidé v závětech dobročinným organizacím více peněz než všechny americké firmy.
- Podle výzkumu profesora Jamese Russella z USA se lidé, kteří sepíší závěť ve prospěch dobročinné organizace, dožívají

vyššího věku než zbytek populace. Richard Redcliffe z Londýna jde ještě dál a po analýze tisíců závětí v Anglii vyvozuje závěr, že lidé, kteří v závěti mysleli na neziskové organizace, žijí až o 9 let déle než ostatní (<http://radcliffeconsulting.org/legacy-define>).

- Angličané ve svých závětech nejčastěji podporují výzkum ve zdravotnictví (43 %). Častými příjemci jsou také organizace věnující se podpoře zvířat (14 %), ochraně přírody (8 %), pomoci invalidům (8 %), mezinárodnímu rozvoji (6 %) a dětským nadacím (4 %) (<http://www.legacyforesight.co.uk>).

pravidelně. Závěť je však jiná. Je pevná, jasná a po úmrtí již neměnná. Člověk, který se do tématu závěti ponoří hlouběji, rychle zapomíná, že závěť řeší „pouze“ majetkové vypořádání. Tento zvláštní pocit je dán neoddělitelnou přítomností „vůle“ zůstavitele.

Vůle dárce

Asociace komunitních nadací a NETT v roce 2009 vydali velice zajímavý sborník s názvem Vůle dárce. Tuto „vůli“ vnímá jako podstatu dobročinnosti. Hned na začátku sborníku se objevuje tato myšlenka: „Nakonec se často jako nejpodstatnější ukazuje to, co člověk nemusel udělat, a přesto se rozhodl a udělal to.“ Žít ve svobodné společnosti a mít možnost svobodně se rozhodnout je dar, který nám byl dán. Je krásné, že i my sami můžeme darovat. Nikdo nás k tomu nenutí, ale pokud se tak sami rozhodneme, můžeme tím změnit podstatné věci.

Každá nezisková organizace je současně tvůrcem svobodné společnosti, protože bez ní by nemohla existovat a protože právě z ní vychází.

Například Hnutí DUHA to má zakotveno i ve svých stanovách, a to hned v základních cílech: „Základními cíli sdružení jsou a) ochrana přírody a krajiny, která je hlavním posláním sdružení, b) ochrana životního prostředí, včetně ochrany zdraví a kvality života, c) ochrana spotřebitele, d) ochrana kulturních hodnot, e) rozvoj demokracie a otevřené občanské společnosti.“ Hrdě se k tomu hlásíme a není náhodou, že kromě „typicky“ ekologických projektů realizujeme i vzdělávací aktivity, jako je Škola občanské iniciativy (viz www.hnutiduha.cz/pridejte-se/skola-obcanske-iniciativy).

Ale zpátky k našemu tématu. „Vůle dárce“ a „svoboda“ mají ještě jeden průsečík, a tím jsou právě dary ze závěti.

Pojem „závěť“ má totiž sourozence, a sice „poslední vůli“. Člověk, který sepiše závěť, dává jasně najevo, že chce, aby jeho poslední vůle byla skutečně jeho vlastní vůlí – svobodnou vůlí, nikoli vůlí definovanou dědickým právem neboli vůlí zákonodárce. Nemusí jít zdaleka jen o dar neziskové organizaci, ale i to do téhle oblasti patří.

Během práce na kampani Závěť pomáhá jsem se účastnil mnoha podnětných rozhovorů. Jedna věta z výpovědi ředitele jedné významné české neziskové organizace mi utkvěla v hlavě: „Když mne kontaktuje dárce s tím, že se rozhodl v náš prospěch sepsat závěť, je to vždy velice osobní a citlivé. Je to jako bych se stal součástí nové rodiny.“

Chceme znát váš názor

Téma darování ze závěti se v současné době stává aktuální. Například v letošním ročníku prestižní ceny VIA Bona pořádané Nadací VIA se nově objevila kategorie „Cena za dar ze závěti“. Tuto cenu dostávají významní dárce, kteří svým rozhodnutím významně ovlivnili občanský sektor. I když je darování ze závěti stále spíše okrajovým tématem, přesto se toto téma díky činnosti koalice Za snadné dárčování dostalo k více lidem a organizacím. Velký přínos znamenají i webové stránky www.zavetpomaha.cz, kterým se úspěšně daří bourat několik zažitých mýtů.

A co si o závětech, darování ze závěti a obecně o plánovaném dárčování v České republice myslíte vy? Jsme na takové formy dárčování připraveni? Napište nám svůj názor na e-mailovou adresu pratele@hnutiduha.cz.

Zajímavé zdroje:
www.snadnedarcovstvi.cz
www.zavetpomaha.cz
www.cenaviabona.cz

Jak lze v dnešní době darovat ze závěti

I když je sepsání závěti relativně jednoduchý úkon, vždycky je dobré poradit se s notářem. V zásadě se nabízejí tři možnosti.

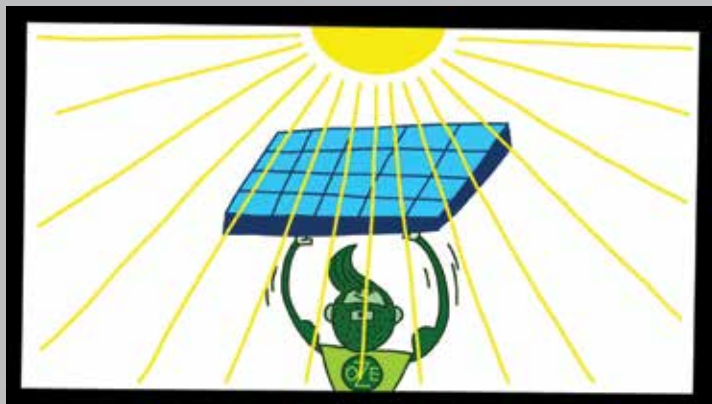
Závěti můžete věnovat celý majetek nebo jeho část. Aby byla závěť platná, je potřeba dodržet nezbytné formální náležitosti.

Dědickou smlouvou můžete věnovat celý majetek nebo jeho část člověku či organizaci, s nimiž smlouvu uzavřete. Výhodou je, že se na využití daru dohodnou obě strany předem. Uvažujete-li o věnování majetku na dobročinné účely dědickou smlouvou, obraťte se na organizaci, se kterou byste chtěli smlouvu uzavřít.

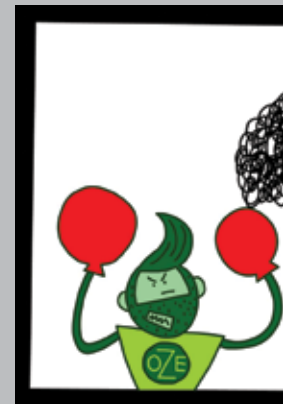
Odkazem můžete nařídit svému dědici, aby z dědictví někomu dal peníze nebo jinou věc menší hodnoty (řádově ve výši tisíců až desetitisíců Kč). Nejste-li si jistí, zda je odkaz vhodný, poraďte se třeba s organizací, které chcete svůj dar věnovat.

Podrobněji jsou závěti, dědické smlouvy a odkazy popsány na internetových stránkách www.zavetpomaha.cz/jak-darovat.

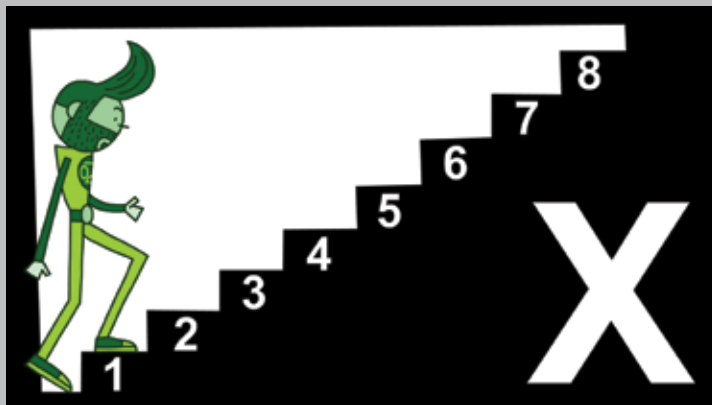
NA ČEM TEĎ HODNĚ MAKÁM?

OBR. 1 / OZELŇÁK DUHOVÝ MÁ VELKÉ SVALY, PROTOŽE PRAVIDELNĚ POSILUJE SE SOLÁRNÍMI PANELE. S VĚTRNÝMI MLÝNY NEBOJUJE, ALE VYUŽÍVÁ JEJICH ENERGIÍ.

OBR. 2 / NEÚNAVNĚ ZÁPASÍ POHRDAJÍ ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM A OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ. DOKAŽOU ŽIVIT SE I PRO OBYČEJNÉ SMRTELNÍKY.

OBR. 4 / ZAČALO SE ZDRAŽOVAT. PRO ČESKÉ DOMÁCNOSTI STOUPLA CENA ZA POSLEDNÍCH 23 LET OSMINÁSOBNĚ.

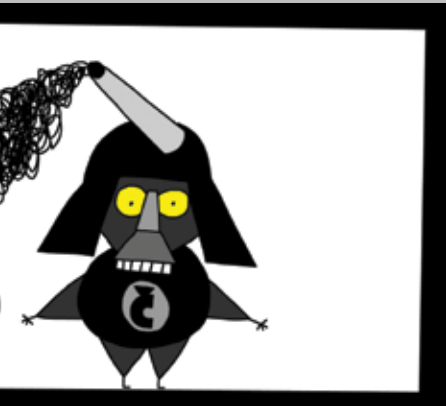
OBR. 5 / PAK ALE OUHA! KVŮLI RŮSTU CENY OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ HLAVNÍM ENERGETIKÁM RŮST JAKO Z VODY. A S NĚJÍMI ŽIVIT SE MŮŽE I KTEROU PLATÍME V CENĚ ELEKTŘINY. FIŠERŮV FOTOVOLTAICKÝ TUNEL.

OBR. 7 / A PODMÍNKY PRO OBNOVITELNÉ ZDROJE, I TY MALÉ, SE STÁLE MĚNÍ... CHVÍLI NAPŘÍKLAD NEŠLO MÍT PANELE A SOUČASNĚ BÝT PŘIPOJEN K SÍTI, ODKUD BY ČLOVĚK BRAL, KDYŽ ZROVNA NESVÍTÍ SLUNCE. TO UŽ TEĎ NAŠTĚSTÍ JDE, DÍKY Hnutí DUHA.

OBR. 8 / KDO SI DÁ NA STŘECHÁCH OBNOVITELNÉ ZDROJE, ALE TEN PANELE MU UŽ NEPŘÍJÍ. DODÁ E.ON, ČEZ ČI DALŠÍ. A ČLOVĚK JE VYKOUPEL.

S ČOUDY, ČOUDILY, SMRAĐOCHY A UHLÁKY. PŘEDÍM A ČERPAJÍ ENERGIÍ Z DRANCOVÁNÍ NEOB-
VÁŽOU MANIPULOVAT S OKOLÍM A JSOU OBYKLE
OBTÍŽNĚ PORAZITELNÍ.

OBR. 3 / BYLO NEBYLO... SPÍŠ BYLO A UŽ NEBUDE. CENU ELEKTRINY REGU-
LOVAL STÁT. BYLA ZA HUBIČKU. PAK SE STÁT ROZHODL, ŽE HODNOTU BUDE
URČOVAT TRH.

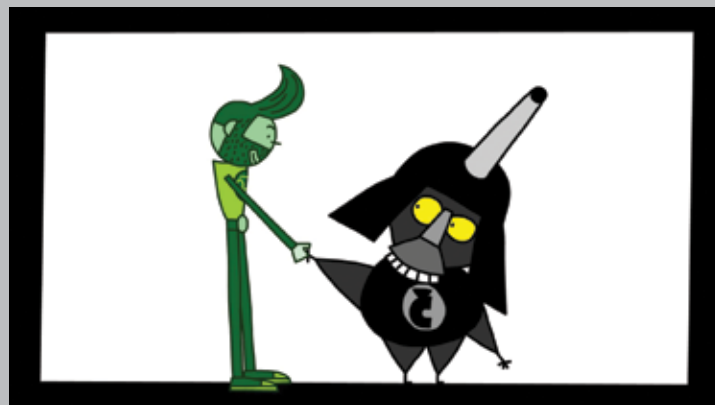
LI POZDĚ ZKROCENÉ LEGISLATIVĚ ZAČAL PODÍL
AVNĚ VELKÝCH SOLÁRNÍCH ELEKTRÁREN NA PO-
NIMI I PODÍL PŘÍSPĚVKU NA JEJICH PODPORU,
KTRŮINY. PRO TOTO OBDOBÍ SE VŽIL TERMÍN
EL.

OBR. 6 / DNES UŽ VÍME, ŽE TO ZDRAŽENÍ NEBYLO TAK DRASTICKÉ, JAK NÁS
VŠECHNA MÉDIA STRAŠILA. OBNOVITELNÉ ZDROJE SE NA ZDRAŽENÍ ELEKTRÍ-
NY PODÍLELY POUZE JEDNOU DEVÍTINOU.

HU PANEL DNESKA, NEDOSTANE SICE LAUTR
Ď VYROBÍ ELEKTRINU LEVNĚJI, NEŽ ZA KOLIK JI
O JE DOMA, TO SE PŘECE POČÍTÁ!

OBR. 9 / NET METERING! DOHODNOUT SE S ČOUDY NA JEHO ZAVEDENÍ. TO JE
TO, NA ČEM TEĎ HODNĚ MAKÁM.

TEXT: SIMONA HORKÁ,
FOTO: TOMÁŠ BARTOŠ,
ARCHIV J. DVORSKÉHO

DIVOČINY BY MĚLO BÝT MNOHEM VÍCE

Jakuba Dvorského, vývojáře, výtvarníka a kreslíře počítačových her, jsem zpovídala na dálku, neboť je to tak dle jeho slov „nejjednodušší, nejekologičtější a budu i více otevřený“. První kolo odpovědí mě inspirovalo k druhé vlně dotazů, v níž jsme se dostali k detailům raného mládí, ale i do dálek Himálaje, Nového Zélandu či Amazonie.

Co vás přivedlo k počítačovým hrám?

Navrhováním a vývojem počítačových her se zabývám už asi od šestnácti let. Moji rodiče jsou oba výtvarníci, takže jsem měl ke kreslení a vymýšlení vlastních světů vždy blízko. Samozřejmě jsem taky hrál hry a ve chvíli, kdy to bylo možné, jsem začal společně s pár kamarády z gymnázia vymýšlet a vytvářet svoje vlastní hry.

Vaše vývojářské studio Amanita Design je proslulé počítačovými hrami, jako je Samorost, Botanicula či Machinarium. Ve studiu pracujete jako výtvarník, kreslíř a vývojář. Co vás na této práci baví?

Moje role je herní designér a director neboli náčelník. Baví mě hlavně to, že naprosto nezávisle vytváříme vlastní projekty, u kterých je jediným kritériem právě to, abychom z nich měli radost a bavily nás. Vývoj sám je samozřejmě velmi dlouhá, složitá a psychicky vyčerpávající cesta. Naše hry jsou něco jako naše děti. Každá z nich vzniká několik let a jsme na ně náležitě hrdí.

Přijímáte i nabídky k tvorbě reklamních her. Vybíráte si například dle etických standardů společnosti, pro které případně takové hry tvoříte?

Ne, nepřijímáme žádné zakázky už mnoho let.

Kolik lidí ve vývojářském studiu pracuje a co mají na starosti?

V našem studiu máme momentálně tři týmy, které pracují nezávisle na sobě na třech různých hrách. Dohromady je to přibližně patnáct lidí a několik externích spolupracovníků.

Jste autorem loutek ve filmu Kuky se vrací. Jak úzce jste spolupracoval s tvůrci filmu?

Na filmu jsem pracoval přímo s Honzou Svěrákem. Scénář byl víceméně daný, ale některé postavy v něm byly popsány jen velmi obecně. Byl tedy prostor vymýšlet nejen vnější vzhled, ale i charakter postavy. Samozřejmě jsem pak mluvil i do výroby loutek a rekvizit a účastnil se občas natáčení v lesích, což byla asi nejzajímavější pasáž.

Vaše hry spatřily zraky milionů lidí na obrazovkách celého světa. Jak se stavíte k volnému šíření her po sítích mezi uživateli? Mělo by být podle vás každé umělecké dílo, včetně těch virtuálních, zpoplatněno?

To by určitě být nemělo (úsměv). Záleží především na tvůrci, jak se postaví k distribuci svého díla. Je jistě zcela v pořádku, aby umělci chtěli za svá díla zaplatit, ale musí také počítat se softwarovým pirátstvím. My proti pirátům rozhodně nebrojíme, protože chápeme, že to nejde, a není to ani logické. Volné šíření našich her bereme spíš jako dobrou bezplatnou reklamu. Naprosto chápu, když si děti či mladí lidé stahují filmy, hudbu a hry bez placení, protože mají čas a nemají peníze nebo možnost platit přes internet. Později začnou vydělávat, času budou mít méně a rádi pak třeba podpoří vývojáře nebo hudebníky, které mají rádi. Přirovnávání digitálních pirátů ke zlodějům mě osobně rozčiluje a považuji to za nepochopení problému.

Kde čerpáte inspiraci pro své hry?

Těch zdrojů inspirace je víc. Filmy, knížky, starší hry, ale hlavně příroda (v případě Samorostu či Botaniculy) nebo staré rezavějící stroje a rozpadající

Když maturoval, měl jeho tým na kontě 3 hry. Pak se všichni rozprchlí na vysoké školy a vydali se vlastní cestou.

Jakub Dvorský, tvůrce počítačových her, se narodil v roce 1978 v Brně. Na studia odešel na pražskou „umprumku“ (Vysokou školu uměleckoprůmyslovou) na obor animovaný film k profesoru Jiřímu Bartovi. Při studiích ilustroval časopisy a knížky z nakladatelství Computer Press a také tvořil plakáty a letáky pro hudební kluby. Vysokou školu zakončil se svojí první webovou hrou Samorost, která se rychle stala populární po celém světě, a tím nastartovala studio Amanita Design, které Jakub v té době založil. Zpočátku se studio věnovalo zakázkové tvorbě, ale brzy přešlo na čistě nezávislé projekty a začalo se rozrůstat.

se fabriky (Machinarium). Inspiraci lze najít v podstatě kdekoli – v páchnoucí uličce někde na periferii nebo v krásných horách a lesích v Himálaji či na Novém Zélandu. Mám také rád staré opuštěné industriální oblasti, hutě a podobně. Fascinují mě vysídlená města, například oblast kolem Černobylu.

Nyní žijete v Praze. Jaký máte vztah k venkovu?

Ano, jako správný Brňák žiji v Praze, ale k venkovu mám silný vztah a přibližně třetinu času trávím na chalupě na konci světa na Malé Haně.

Když jsem před pár lety zkoušela (ano, přiznám se, zkoušela, neboť moc daleko jsem se nedostala) hrát některé hry z dílny Amanita Design, hned mě napadla otázka, jak něco tak působivého vlastně vzniká. Fotíte artefakty přímo v přírodě, nebo je „nesete v hlavě“ a volně se inspirujete?

Každá hra vzniká trochu jinak. Nejen já, ale i moji další kolegové rádi chodíme do přírody a na zajímavá místa a fotíme různé detaily, které se pak dají výtvarně použít v našich hrách. Někdy tyto fotky slouží pouze jako inspirace, jindy se hodí pro textury nebo pro koláže.

Mimo jiné jste také podporovatelem Hnutí DUHA. Jakou část práce Hnutí DUHA považujete za zvlášť důležitou?

DUHU mám rád hlavně proto, že hájí zbytky české divočiny. Osobně si myslím, že by divočiny mělo být mnohem více, a jsem zklamaný, jakým způsobem se hospodaří v českých lesích, které často připomínají spíš fabriku na prkna než živý les.

Připadáte si občansky aktivní? Účastnil jste se v minulosti třeba nějaké přímé akce či demonstrace?

Aktivní jsem ve svém oboru, kde se kromě vývoje našich her snažím pomáhat mladším týmům a také organizátorům akcí zaměřených na herní vývojáře a hráče. Celkově se snažím svojí troškou pozvednout kvalitu a kulturu her a také to, jak na ně nahlíží laická veřejnost.

Tíží vás něčím doba a prostředí, ve kterém žijeme?

Koho netíží? Skoro každý den se minimálně jednou dvakrát naštvu. Důvodů je mnoho, ale nejvíc mě štve pitomci všude kolem, tupý byrokratický systém a neustálé intenzivní ničení životního prostředí.

Co se týče právě životního prostředí, co konkrétně vám nejvíce vadí kromě věcí, které se snaží změnit k lepšímu Hnutí DUHA?

Asi nejvíc mě štve rychlá likvidace krajiny. Všude vidím, jak se kvalitní půda zalévá betonem a staví se další a další sklady, výrobní haly a hnusné rodinné domky. V globálním měřítku mě pak nejvíc bolí ničení pralesů a vymírání rostlinných i živočišných druhů.

Jak myslíte, že by se tyto problémy mohly řešit?

Myslím, že důležitá je hlavně osvěta. Většina lidí musí napřed pochopit, že ochrana životního prostředí není žádná marná snaha romantických navič sluníčkářů, ale naopak velmi pragmatická a výhodná investice do budoucna. Když budeme mít

Hnutí DUHA mám rád hlavně proto, že hájí zbytky české divočiny. Osobně si myslím, že by divočiny mělo být mnohem více, a jsem zklamaný, jakým způsobem se hospodaří v českých lesích.

kvalitnější a zdravější lesy, budeme mít v budoucnu menší problémy se záplavami či s nedostatkem vody v období sucha. Stejně tak nějaká ještěrka v Amazonii, která právě vyhynula, mohla třeba v budoucnu zachránit miliony životů, protože obsahovala dosud neobjevenou léčivou látku. Podobných příkladů by se dalo najít spoustu.

Co bylo vaše vysněné povolání? Já si vás představuji jako kosmonauta ve vesmíru. (úsměv)

Asi dělám přesně to, co chci, ale občas se vážně zamyslím, že bych chtěl chovat zubry a taky truhlářit. Bohužel ani jedno z toho neumím. Do vesmíru bych se podíval taky rád, ale to už asi nechám svým dětem.

Co považujete za svůj největší úspěch?

Můj největší úspěch je asi to, že jsem poskládal skvělý tým talentovaných lidí, kteří jsou dohromady schopni vytvářet parádní hry. Posbírali jsme docela dost cen, ale nejvíc nás těší opravdový zájem a nadšení fanoušků, speciálně dětí.

Nemáte někdy výčitky svědomí kvůli tomu, že třeba některé děti tráví více času počítačovými hrami než běháním po venku? Nebo myslíte, že je vaše hry donutí opustit obrazovky?

Často se argumentuje, že by děti měly více běhat s balonem po venku místo toho, aby hrály počítačové hry. Mě tato argumentace ale také štve, protože děti ven zároveň nechceme pustit. Dnes se všichni (asi oprávněně) bojí, že děti venku přejede auto, takže musí trčet doma nebo je musíme odvézt do nějakého kroužku, který je nebaví. Myslím si, že když už děti sedí doma, je lepší, aby hrály kvalitní hry, než koukaly na reklamy v televizi.

Jaké máte vy osobně plány do budoucna a co chystá Amanita Design?

Intenzivně pracujeme na nových hrách a to je i moje náplň minimálně na několik let dopředu. Koncem roku plánujeme vydat Samorost 3, to znamená, že nás v příštím roce čeká hodně akcí ve spojitosti s tímto novým titulem – cestování po festivalech a konferencích a tak dále. Kromě toho se chci věnovat rodině, naučit se trochu dělat se dřevem, vypálit slivovici, vypěstovat množství menší než malé kvalitní marihuany, přečíst nějaké knížky a zahrát si pár dobrých her.

Spolupracujete stále s hudebníkem Floexem? (vlastním jménem Tomáš Dvořák, multimediální umělec a producent, pozn. aut.)

Ano, s Tomem děláme stále, a dokonce intenzivněji než dříve. Přípravuje hudbu a částečně i zvuky pro Samorost 3.

Na jaký koncert si rád ve svém volném čase zajdete vy?

Na koncerty docela chodím. V květnu jsem se vydal na Floexe do Akropole a tamtéž jsem byl nedávno na znovuzrozené brněnské legendě Dunaj, což je snad moje nejoblíbenější kapela. Jinak mám rád všechno možné kromě pop music a speciálně si libuji v metalu. V létě se těším na můj oblíbený festival Brutal Assault.

CHORVATSKO VOLÁ SOS

Oblíbená dovolenková destinace českých turistů se může dramaticky proměnit. Chorvatská vláda plánuje spustit těžbu ropy a zemního plynu ze dna Jadranu. Stojí fosilní paliva za ohrožení života v moři i na pobřeží? A nahradí zisky z ropy příjmy od turistů, kteří nebudou mít zájem rekreovat se poblíž ropných polí (nebo za to přinejmenším budou platit méně)?

Naši kolegové a kolegyně z Friends of the Earth Chorvatsko (Zelena akcija) jsou přesvědčeni, že rozhodně ne, a usilují o zachování neporušeného azurového moře pro Chorvaty i pro nás.

Napřed licence, pak ekologické posouzení

Na těžbu už bylo uděleno 10 licencí. Sedm z nich obdržely velké ropné koncerny Marathon Oil OMV, jednu vlastní konsorcium italských firem a dvě společný podnik chorvatské vlády a maďarského energetického gigantu MOL.

Na rozdíl od licencí se s posuzováním vlivu na životní prostředí nijak nespíchá. Místní ministerstvo životního prostředí chce vést jednotlivá posuzování na dílčí průzkumy a projekty. Klasické salámové metodě navíc předchází neméně klasické ujišťování, že riziko havárie je nulové a úniky ropy z vrtu do moře, známé z jiných projektů podmořské těžby, se v Chorvatsku nemohou stát.

Ve skutečnosti je riziko v Jaderském moři obklopeném blízkou pevninou a ostrovy vysoké, neboť případná ropná

skvrna by se velmi rychle dostala k pobřeží. Navíc obměna vody v uzavřeném Středozemním moři je extrémně pomalá a trvá přibližně 80 let. Zbavit se případného znečištění by bylo velmi obtížné.

Co je doma, to se počítá

Těžba domácí ropy je samozřejmě motivována snížením závislosti Chorvatska na dovozu rizikových surovin. Jenže důvody vyznívají poněkud nevěrohodně, pokud se podíváme, jak málo Chorvatsko využívá svoje ohromné možnosti čisté domácí energie ze slunce, větru a moře.

A především nevychází porovnání potenciálních příjmů z ropy a z turismu, který by těžba výrazně poznamenala. Podle propočtů místních ekologických expertů přinese ropa přibližně 3 procenta toho, co vydělává cestovní ruch. Ten navíc neustále roste a z dnešních 7,4 miliard eur ročně by se měl za několik let vyšplhat až na 10 miliard.

Kdo se ptal občanů? Kdo se ptal rybářů? Kdo se ptal turistů?

Veřejnost se bouří

Proti záměru se vzedmula vlna občanské nevole. Za krátkou dobu podepsalo petici proti těžbě přes 20 tisíc lidí a na odpor se postavily i velké ekologické organizace. Chorvatský premiér byl nucen slíbit vypsání referenda o těžbě ropy. Přesto přípravy těžby pokračují – v červnu by mohly být podepsány další smlouvy s ropnými společnostmi.

Vláda také navrhla zákon, který má svěřit dohled nad dodržováním ekologických standardů a bezpečností Agentuře pro uhlovodíky. Jenže cílem této státní agentury je ekonomické využití ložisek ropy a plynu v Chorvatsku, a nelze od ní proto čekat objektivní přístup, ale naopak tlak na urychlení příprav těžby. Ekologické organizace tvrdí, že návrh zákona je v příkrém rozporu s evropskou legislativou.

Protesty se mezitím přesunuly i za hranice Chorvatska. Naši chorvatští kolegové se spojili s přáteli z rakouských Friends of the Earth, organizací jménem Global 2000, a společně uspořádali happening před vídeňským sídlem ropné společnosti OMV, která drží většinu licencí na těžbu v Jaderském moři.

Pomoci chorvatské přírodě a lidem můžeme – virtuálně – i my. Petici proti nebezpečné těžbě je možné podepsat na petiční platformě change.org: <http://chn.ge/1H6CI05>.

VODA, CO NÁS DRŽÍ NAD VODOU

Kdysi dávno jsme se v prvouce učili, že je základní podmínkou života na Zemi. V krajině se vyskytuje v mnoha podobách a provází nás na každém kroku, od rána až do večera, od pitného režimu přes osobní hygienu až po věci, ve kterých bychom ji na první pohled vůbec nehledali. Řeč je o vodě, bez které si jen těžko dokážeme představit jediný den. Pojďme se chvilku zamýšlet nad tím, co voda znamená pro člověka i pro krajinu. Možná vás také překvapí, kde všude se skrývá, aniž si to většinou uvědomujeme.

Je libo něco dobrého k pití?

Patříte k lidem, kteří týden co týden vláčejí z obchodů těžké balíky vody a doufají, že si přinášejí domů k pití něco extra? Nebo jste zastánci takzvané kohoutkové, kterou máme ve srovnatelné kvalitě vždy doma po ruce? V poslední době se o tzv. vodovodě mluví čím dál víc. A důvodů je spousta – od těch ekonomických (něco sice stojí, ale v porovnání s kupovanou balenou vodou vyjde skoro zadarmo), přes bezpečnost (pitná voda je u nás velmi kvalitní a vždy čerstvá, a navíc se nemusíme obávat škodlivin z PET lahví, které nejednou prokázaly testy kvality), pohodlí (dodávka až do domu) až po nezanedbatelné hledisko ekologické (nevytváříme žádný odpad ani se nepodílíme na emisích z přepravy balené vody).

Jestliže někdo argumentuje, že balená je chutnější, nezbyvá než ochutnat! Tímto směrem se vydalo občanské sdružení Česko pije

z vodovodu. Se svým vodním barem objíždějí česká města a dávají lidem ochutnat. A věřte nebo ne, většina zkušebních degustátorů kohoutkovou od té balené pitné či pramenité nepozná, nebo jim dokonce chutná víc. Sdružení navíc propaguje vodu z vodovodu i v síti restaurací. Na jejich webových stránkách (zvodovodu.cz) si můžete snadno vyhledat restaurace, kde už to funguje. Někde se voda podává zcela zdarma, jinde za symbolickou cenu.

Když je vody málo...

Dilema balená versus kohoutková nám nejednou může připadat malicherné, když si uvědomíme, že v některých částech světa řeší o mnoho závažnější problémy – zda budou mít vůbec nějakou. Na první pohled je vody víc než dost, ne nadarmo se naše planeta označuje jako „modrá“, vždyť více než dvě třetiny jejího povrchu

jsou pokryty vodou. Ovšem valnou většinu (cca 97 %) tvoří slaná voda v oceánech a mořích a asi 2,5 % vody je obsaženo v ledovcích, takže té sladké v jezerech, vodních tocích, v atmosféře a v živých organismech zbývá pouhý zlomek.

V některých částech světa je kvalitní pitné vody velký nedostatek. Uvádí se, že zhruba 1,2 miliardy lidí nemá přístup k nezávadné pitné vodě, což se týká především těch nejchudších regionů. Dalším obrovským problémem je znečištění, více než 2,5 miliardy lidí trpí špatnými hygienickými podmínkami. V budoucnosti hrozí i vážné konflikty o vodní zdroje, neboť mnoho zemí je závislých na vodě, která přitéká ze sousedních států. Čísla jsou alarmující a měli bychom si vážít toho, v jakých podmínkách my sami žijeme, a podle toho se i k vodním zdrojům chovat.

... a jak s ní šetřit

I v Evropě možná v budoucnu pocítíme nedostatek vody, a proto bychom měli začít především sami u sebe ve vlastní domácnosti. Ušetříte nejen vodu, ale i nemalé peníze. Největším žroutem vody je jednoznačně naše koupelna. Ušetřit můžeme tím, že budeme

preferovat sprchování s pákovou baterií a úspornou hlavici namísto koupele ve vaně, a pomůže i toaleta vybavená úsporným splachováním. A samozřejmě pračka i jiné spotřebiče s nízkou spotřebou, které budeme zapínat, až když budou skutečně plné. Při čištění zubů si pouštějte vodu jen ve chvíli, když ji zrovna potřebujete. Také v kuchyni nám každý den proteče vodovodním kohoutkem spousta vody. Pokud nemáte k dispozici úspornou myčku, myslete na to, že při umývání nádobí nemusí téct voda neustále. A jestliže máte zahrádku, nezapomínejte na dešťovou vodu, která nám teče z nebe sama a zadarmo.

Když je vody naopak přlíš...

Pvodně se u nás objevovaly odpradávná a v různé míře, ale většina z nás má jistě v paměti nedávné ničivé povodně, které sužovaly Českou republiku v letech 1997, 2002 nebo 2009. Jednalo se o letní povodně způsobené extrémními přívalovými i dlouhotrvajícími dešti. Stěžujeme si na nespoutaný živel, v médiích se diskutuje o protipovodňových opatřeních, staví se protipovodňové hráze, ale zabýváme se dostatečně příčinami? Zdravá a pestrá krajina si totiž umí s prudkými přívaly vody do velké míry poradit a alespoň snížit jejich následky.

Naše krajina se skládá z pestré mozaiky ploch, které vytvářejí různé podmínky pro vsak vody. Schopnost krajiny udržet vodu se nazývá retence. Tuto schopnost mají především přírodní nivy řek, meandry toků, lužní lesy, louky a mokřady. Bohužel většina takových míst z naší krajiny v uplynulých desetiletích vymizela. Naopak regulace, narovnávání a betonování koryt řek, hráze stavěné těsně podél břehu či rozorávání nivních luk následky povodní jen zhoršují. Rozsáhlá pole, která byla v období po druhé světové válce mohutně scelována a odvodňována ve snaze zvýšit produkci a výměru zemědělského půdního fondu, jsou postižena vodní erozí. Z dlouhodobého hlediska je ovšem efekt těchto opatření zcela opačný – když vodě nestojí v cestě žádné meze, remízky či větrolamy a další zelené bariéry, odnáší s sebou nejurodnější vrstvu půdy a splavuje ji nenávratně pryč. Mění se také krajina kolem měst a den za dnem přibývá zastavěných ploch, na kterých se voda téměř nevsakuje.

... a jak ji zkrotit

Pokud chceme zmírnit následky povodní, zlepšit kvalitu povrchových i podpovrchových vod a zvýšit úrodnost českých polí, je třeba vyvarovat se nezdravého hospodaření a ozdravit naši krajinu jako celek. Hnutí DUHA se o to dlouhodobě snaží a prosazuje konkrétní opatření, například více podporovat péči o krajinu a udržitelné ekologické zemědělství a stanovit závazné podmínky pro agrární dotace, které by motivovaly zemědělce, aby do polí vraceli drobnou zeleň či obnovovali meandrující potoky. Možná se vám dostal do rukou letošní kalendář farmářů nebo publikace s názvem Krajina potřebuje opravu. Oba tyto materiály představují české farmáře, kteří už

MALÝ KVÍZ ANEB CO JSME (NE)ZAPOMNĚLI ZE ŠKOLY

Kdy má voda nejvyšší hustotu?

V) ve formě ledu **N)** při +4 °C **P)** při -4 °C

Jaká voda obsahuje více minerálních látek?

Ř) měkká **A)** tvrdá **O)** kyselá

Jak se nazývá voda vzniklá mísením sladké a slané vody, např. v ústí řek?

Z) brakická **L)** oligotrofní **K)** eutrofní

Kolik soli průměrně obsahuje 1 litr slané vody v oceánech?

E) 10,9g **B)** 23g **D)** 35g

Jaký bude výsledný objem, když se 1l vody změní na páru?

S) 0,9l **Á)** nezmění se **R)** 1,6l

Kolik dní může člověk vydržet bez vody?

T) 2–3 dny **A)** 7–10 dní **J)** 14–17 dní

Kolik vody vyloučíme během dne dýcháním?

U) 100ml **O)** 200ml **V)** 400ml

Odkud pocházejí nejstarší zmínky o vodovodu?

Ī) Egypt, 1300 př. n. l. **D)** Řím, 400 př. n. l. **Y)** Čína, 4000 př. n. l.

s podobnými projekty začali sami a potvrzují, že můžeme mít prosperující venkov, kvalitní potraviny i živou a zdravou krajinu, která nás bude lépe chránit nejen před povodněmi, ale i před extrémním suchem, které je opačným důsledkem špatného hospodaření.

Co je to virtuální voda aneb skrytí žrouť vody

Virtuální neboli vloženou vodu na první pohled nevidíme, protože je „ukrytá“ v potravinách a výrobcích. Je to voda, která se spotřebovala při jejich výrobě. Málokoho tak napadne, že tímto způsobem každý z nás spotřebovává mnohem více vody, než kolik naměří náš vodoměr. Podobně jako u ekologické či uhlíkové stopy zde mluvíme o stopě vodní, kterou si můžeme i orientačně vypočítat. Slouží k tomu například stránky waterfootprint.org, kde najdete i srovnání jednotlivých produktů. Tyto údaje je třeba brát s rezervou, ale i tak o něčem vypovídají – vaši vodní stopu například podstatně ovlivní to, jak moc máte rádi maso.

KOLIK VODY STOJÍ...?

1kg rajčat	214l	1kg rýže	2497l
1kg hlávkového salátu	237l	1kg sýra	3178l
1kg brambor	287l	1kg kuřecího masa	4325l
1l piva	296l	1kg másla	5553l
1kg pomerančů	560l	1kg vepřového masa	5988l
1kg jablek	822l	1kg bavlny	9980l
1l mléka	1020l	1kg hovězího masa	15 415l
1kg kukuřice	1222l	1kg čokolády	17 196l
1kg chleba	1608l		

(Zdroj: waterfootprint.org)

Tam za vodou v rákosí

Byl horký letní den, seděli jsme u vody a vychutnávali si prázdninovou pohodu. Zasněně jsem pronesla: „Ta obloha je tak krááásně modrá!“ A moje tehdy pětiletá dcera pohotově dodala: „A ta voda je tak krááásně zelená!“

Nutno poznamenat, že tenkrát to byla průzračná přehrada, ve které se pouze odrážely okolní lesy. Dnes za průzračnou vodou míří spousta lidí do akvaparků, ale kam se poděla romantika? Možností ke koupání bez chloru je více a záleží na komfortu, který požadujeme. Kromě zmíněných umělých koupališť existují i koupaliště ve volné přírodě, která mají svého provozovatele, a koupací oblasti. O kvalitu vody se ani u jednoho typu obávat nemusíme – v koupací sezóně ji sleduje buď provozovatel, nebo příslušná krajská hygienická stanice. Zbývají takzvané ostatní vodní plochy, kde už se však koupete na vlastní nebezpečí.

Začátkem léta bývá kvalita vody dobrá, zhoršuje se většinou v druhé polovině prázdnin, někdy bohužel i dříve. Narazit v srpnu

na zelenou stojatou nebo pomalu tekoucí vodu není nic neobvyklého. Viníkem není příroda, ale člověk, konkrétně nadměrné znečištění z hnojených polí a z odpadních vod. Výsledkem jsou řasy a sinice, které nám pak na oplátku kazí letní koupání. Zatímco řasy se příliš obávat nemusíme, sinice jsou pro lidské zdraví nebezpečné a mohou způsobovat nejrůznější alergie. Vyšší riziko hrozí u dětí, které při koupání obvykle nějakou tu vodu nechtěně spolýkají. Pokud nejsou sinice na první pohled vidět, pomůže jednoduchý test: pomalu si stoupněte do vody a pozorujte, zda se vám okolo nohou nevznášejí drobné zelené částičky. V takovém případě by se s největší pravděpodobností jednalo o sinice.

Aby nám bylo pořád do zpěvu

„Jestli bude mrštným rybám chybět čistá vodička, určitě se nedožijí zítřejšího sluníčka,“ zpívá se v jedné dětské písničce. Umí si voda s nečistotami poradit?

Voda má jednu úžasnou vlastnost – schopnost samočištění. Jedná se o přirozený autoregulační proces, díky kterému se voda v přírodě vrací do své přirozené rovnováhy. Souhrn fyzikálních, chemických a biologických pochodů tak dokáže napravit to, co napáchal člověk svojí činností. S některým typem znečištění si však neporadí ani čističky odpadních vod. Problémem jsou některé složky léků a čisticích prostředků, které se zcela nerozloží a pronikají zpět do vody a půdy. Čím dál častěji se v této souvislosti hovoří o hormonální antikoncepci, kterou ženy částečně vylučují s močí a na kterou jsou bohužel i čističky krátké. Existují již studie, které prokázaly nepříznivý vliv antikoncepce na plodnost vodních živočichů.

Opět se tedy nabízí otázka, jak můžeme vodě pomoci. Ovlivnit můžeme nejen její spotřebu, ale také kvalitu, třeba právě tím, že omezíme spotřebu léků na nutné případy a budeme používat ekologické čisticí a kosmetické výrobky, které jsou šetrné k životnímu prostředí. I to koupání v přírodě bychom si mohli užívat celé léto. Kdyby byly všechny domy i chaty napojeny na fungující kanalizaci či

septiky, kvalita vody v přírodních koupalištích by se na mnoha místech zlepšila. A pokud převáží ekologické přístupy v zemědělství, ubudou další důvody pro zelenání vody.

Ať si i naše vnučata či pravnučata můžou zazpívat „Za Breclavú teče voda čistá, plače za mnú frajárečka istá“ a nejen „Kálná je voda ve Vltavě, proč já tě holka nosím v hlavě“!

Umím předávat nadšení

Čestmír Dolejšek pracuje v týmu individuálního fundraisingu v pražské kanceláři Hnutí DUHA již třetím rokem. Praha je pro něj alma mater a zatím to vypadá, že po žádném jiném domově netouží. A já, brněnský novousedlík, jsem se díky našemu rozhovoru konečně dozvěděla o svém kolegovi něco více.

Vlastně ani nevím, co jsi vystudoval a čemu ses věnoval ve svém profesním životě před nástupem do Hnutí DUHA. Prozradíš to nejen mně?

Jasně. Vystudoval jsem management a ekonomii na Zemědělské univerzitě v Praze. Poté jsem šel na magisterský stupeň na filozofickou fakultu, konkrétně jsem studoval obor Vzdělávání dospělých a řízení. Ale školu jsem nedokončil kvůli práci a přestalo mě to bavit. Praxe mi přinášela víc než studium.

Co to bylo za praxi?

Moje pracovní začátky spadají do oblasti finančního poradenství. Tam mě právě práce posouvala víc než škola a dělalo mi radost potkávat se s lidmi a bavit se s nimi.

A co nějaké vtipné brigády, kterými si asi prošel každý z nás?

Neoficiálně jsem pracoval už ve 12 letech – v kostýmu jsem lákal kolemjdoucí do hračkářství. A vlastně ještě předtím jsme s kamarádem chodili na skládku a sbírali měď, kterou jsme pak odevzdali do sběrný, dostali peníze a koupili si svačinu. Koncem základky jsem se začal angažovat jako dobrovolník ve společenství příznivců sci-fi a hororů.

Jak ses dostal od finančního poradenství do Hnutí DUHA?

Pojišťovnictví mě bavilo, ale dostal jsem se do fáze, že mě odradilo to, co jsem prodával. Chvilí jsem pak pracoval pro Google a taky se angažoval jako volební manažer v pražské Straně zelených, kde jsem řešil i mrhání prostředky naší městské části. Pak už přišlo Hnutí DUHA. Duhu jsem znal už dřív, spolu s mojí ženou jsme na začátku studia jeli na work-camp do Francie, kde jsme čistili řeku, a poté jsme se rozhodli pro podobnou aktivitu u nás. Vyzříteli jsme tedy na Týdny pro les a divočinu do Litomyšle a pak dvakrát do Křtin, kde jsme

se seznámili s Petrem Jelínkem neboli Gaem a moc se nám tam líbilo.

Jak ses pak dozvěděl o placené práci v Hnutí DUHA?

Odebíral jsem maily od Strany zelených a moje žena od Hnutí DUHA. Upozornila mě na pracovní nabídku. Jednalo se o celoroční kampaň – vedení direct dialog, přímého oslovování dárců. Takže jsem učil lidi, jak oslovovat na ulici naše budoucí dárci. Podobné zkušenosti jsem měl ze sběru petic.

Bavilo tě to?

Ano, ale zklamalo mě, že to lidem v mém týmu šlo lépe než mně (smích). Zjistil jsem, že nejsem nejlepší fundraiser v ulici, ale svůj výkon dokážu odvést taky. Líbí se mi, že i při takovém krátkém setkání lidem nabídneme zapojení do ochrany životního prostředí, seznámíme je s lokálními potravinami nebo tříděním odpadu. Na rozdíl od pojišťovnictví tady vím, kam jdou peníze a co se s nimi děje.

Měl jsi nějaké pracovní krize?

Určitě. Náročnost direct dialogu závisí na ročním období a na počtu fundraiserů. Jde hlavně

o studenty, a dokud nebylo léto, měli jsme v ulicích málo lidí. Nemluvě o tom, že jsem nastoupil do zimní části kampaně a pracovat v zimě na ulici není snadné samo o sobě. Další krize nastala, když se to rozjelo ve velkém zároveň v Brně, Praze i Olomouci. Dařilo se více, ale měl jsem najednou strašně moc práce a potřeboval jsem si odpočinout.

Jak?

Jel jsem na Šumavu. Ne do národního parku, ale do CHKO, kde bylo méně lidí. Sice to tam není tak divoké, ale to nám tehdy částečně vyhovovalo kvůli malé dceři.

Vrátím se zase k práci. V Hnutí DUHA se věnuješ ještě něčemu jinému...

Věnuji se našim velkým dárcům – filantropům, kteří se rozhodnou věnovat naší organizaci větší částky.

Co jsi zatím zjistil?

Češi rádi přispívají na děti a na různé pohromy, ale oproti Západu se málo přispívá na životní prostředí. Teprve nyní jsme jedna z prvních organizací, která filantropům nabízí pomáhat, aby tady příroda zůstala pro další generace. Rozvíjím tedy vzájemné vztahy, potkávám se s nimi, umožňuji jim, aby něco změnili. Na rozdíl od metody direct dialog, kde celý rozhovor trvá 10 minut, jde u filantropů o dlouhodobější proces. Navíc si po schůzce se mnou mohou vyžádat ještě setkání s našim odborníkem dle tématu.

Dokážeš si představit sám sebe i v roli „kampaňníka“, tedy vyjednávače s politiky ohledně nějakého odborného tématu?

Nejbližší téma jsou pro mě fosilní paliva. Nemám však takové znalosti, abych dokázal přesvědčovat ryze odborně, ale umím předávat nadšení.

www.nasetriko.cz
obchod@nasetriko.cz
Cejl 58/72, 602 00 Brno

**MYSLÍME
NA PŘÍRODU**

nasetriko.cz | design a výroba

PRO TEBE NEBO PARTU KAMARÁDŮ!
CHCEŠ MÍT BIOTRIČKO S VLASTNÍM POTISKEM?
TISKNEME EKOLOGICKY A ZDRAVOTNĚ NEZÁVADNĚ!
POTŘEBUJEŠ POMOCI S VLASTNÍM NÁVRHEM?
POVOL KOHOUTEK SVÉ FANTAZII!

WWW.NASETRIKO.CZ

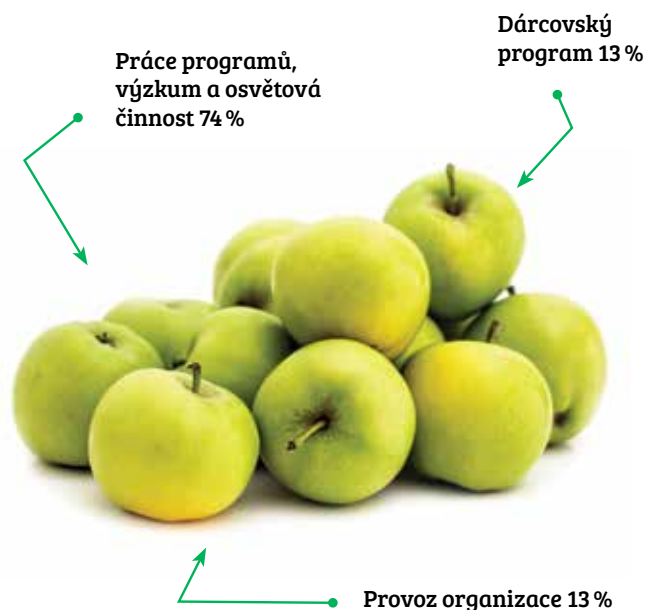
CO SE NÁM V ROCE 2014 PAVEDLO

Náklady	14 879 721 Kč
Koordinace dobrovolníků	505 690 Kč
Projekty rozvoje recyklace a čisté energetiky	3 934 489 Kč
Projekty ochrany Šumavy a krajiny	3 216 983 Kč
Program Spotřebitelství	552 983 Kč
Provoz organizace	1 727 124 Kč
Získávání prostředků	42 502 Kč
Koordinace projektů	883 543 Kč
Ostatní informační a osvětové projekty	1 897 462 Kč
Individuální fundraising	1 676 966 Kč
Benefiční obchod	441 979 Kč

Výnosy	14 605 303 Kč
Granty	6 971 777 Kč
Příspěvky Přátel Hnutí DUHA	5 982 789 Kč
Využití darů z předchozích let	161 166 Kč
Tržby za prodané zboží	187 752 Kč
Prodej služeb, poradenství	940 228 Kč
Ostatní (úroky, kurzové zisky)	361 591 Kč

Hospodářský výsledek (využití darů z předchozích let – pokrytí ztráty)	-274 418 Kč
--	-------------

Jak jsme s vašimi dary hospodařili?

NAŠE WEBOVÁ A MOBILNÍ APLIKACE ADRESÁŘ FARMÁŘŮ JIŽ ZMAPOVALA ŠEST SET FAREM.

Zákonodárci zamítli návrh zákona o národním parku Šumava.

Spolupracovali jsme na dokumentárním filmu *Divočiny* režiséra Jana Svatoše.

UŽ 23. ROKEM VYCHÁZÍ SPOLEČENSKO-EKOLOGICKÝ ČASOPIS SEDMÁ GENERACE.

33 ovocných stromů doplnilo alej, která spojuje obyvatele Petrova u Strážnice s krajinou. Celkem jsme tak již vysadili 212 tisíc stromů.

Velká výzva už je zase o krok blíže – příslib zákona v programovém prohlášení nové vlády

Evropské peníze bude muset Česká republika používat na třídění a recyklaci, nikoli investovat do spaloven.

Spolu s organizací Heinrich Böll Stiftung Praha jsme vydali českou verzi Atlasu masa.

VZKÁZALI JSME NEJEN JUBILANTOVI TYKAČOVI, ŽE DÁL BUDEME HÁJIT LIMITY TĚŽBY UHLÍ.

Spolu s hudebníky jsme uspořádali hned tři koncerty na podporu zachování krásné šumavské divočiny.

Sestavili jsme seznam opatření, která sníží naši závislost na dovozu ropy a zemního plynu.

Navrhli jsme, jak by měla vypadat euro-americká dohoda o volném obchodu TTIP.

V Česku se po šedesáti letech objevila kočka divoká a také vlci na Českolipsku a v Máchově kraji.